

Hlavné mesto biodiverzity vytvorili vo svojom srdiečku

Niektor múdry povedal: „Až bude vyrúbaný posledný strom, otrávená posledná rieka, chytená posledná ryba, zistíte, že peniaze sa jesť nedajú...“

Zelený svet

Úlohou detí a mladých ľudí, ktorí sa zapojili do XV. ročníka medzinárodnej súťaže výtvarnej tvorivosti detí a mládeže Zelený svet, bolo s pomocou ceruzky, štetca, objektívu fotoaparátu alebo kamery stvárať hlavné mesto biodiverzity, mesto, dedinu, podľa svojich predstáv, a pritom v súlade s prírodou. Zachytiť rôznorodosť a farebnosť prírody a sveta okolo nás a ukázať tak ľuďom, že jediný spôsob ako žiť, je nechať žiť...

Porotcovia aj tento rok mali plné ruky práce (foto: Silvia Redlingerová)

Štatistika

Téma tohto ročníka Zeleného sveta *Hlavné mesto biodiverzity* poskytla dostatok priestoru pre umelecké vyjadrenie všetkých vekových kategórií. V tomto roku sa do súťaže Zelený svet zapojilo 322 škôl, prišlo 2 583 prác od 2 389 autorov, ktorí pracovali pod vedením 466 pedagógov. Už tradične najsilenejšie bola zastúpená kategória kresba, maľba, grafika a kombinované techniky, do ktorej sa zapojili materské školy (595), základné školy (897), základné umelecké školy (591) a špeciálne školy (220) a okrem slovenských detí aj deti z Litvy, Poľska a Srbska.

Porota

V SAŽP sa v marci stretla odborná porota v zložení František Tomík, Sylvia Havelková, Zuzana Homolová-Baloghová a Ladislav Vojtuš. Členovia poroty posúdili všetky práce, ktoré do súťaže Zelený svet prišli a vybrali

Alena Maslavayová, 13 r., Spojená škola internátna, Ždaňa

tie najlepšie. Téma súťaže bola náročná, ale podľa porotcu Františka Tomíka deti túto tému zvládli veľmi dobre. Mnohé z nich si to hlavné mesto vytvorili vo svojom

srdiečku, iné vo svojej fantázii alebo jednoducho vo svojom svete, ktorý je súčasťou toho nášho dospeláckeho.

Veľmi presne a citlivo hodnotila úroveň Zeleného sveta porotkyňa Sylvia Havelková, ktorá sa 40 rokov venuje nadaným a talentovaným deťom v oblasti výtvarnej výchovy. Pod jej pedagogickým vedením získali žiaci množstvo ocenení v národných aj medzinárodných súťažiach. „Výchovou a vzdelávaním pripravujeme mladého človeka pre budúcnosť, aby sa intenzívnejšie a komplexnejšie rozvíjala jeho osobnosť. Fenomén tvorivosti je veľmi vážnym činiteľom. Keď ukážeme deťom zmysel ich činnosti, zainteresujeme ich na tvorbe a realizácii, vzniknú originálne riešenia daného námetu. Zelený svet poskytuje množstvo nevyčerateľných a variabilných tém, ktoré majú možnosť každoročne žiaci s pedagógmi prediskutovať a tvorivo riešiť. Aj v tomto ročníku medzi-

národnej výtvarnej súťaže Zelený svet sme sa stretli s množstvom vynikajúcich prác prezentujúcich nadšenie, fantáziu, originalitu a radosť z tvorby v kresbe, grafike, fotografii a animovanom filme.

Podľa výpovedí jednotlivých autorov by sme mohli zúčastnených autorov rozdeliť do troch skupín. V prvej sa ocitli autori, ktorí vnímajú svet okolo seba trochu povrchno a viac sprostredkovane, hľadajú cestu výpovede v iných vzoroch, v napodobňovaní a ich vlastná identita sa stráca. Do druhej skupiny patria autori, ktorí dokážu naplno vnímať a precítnene sprostredkovať, no zatiaľ ich výpoveď nie je dostatočne spon-

tánná a autentická alebo zanikla v nevhodne vybratej, či nie celkom zvládnutej umeleckej technike. V tretej skupine sú autori, ktorých výpovede dokážu oslovíť a zaujať nielen odborných porotcov, ale aj ostatných vnímateľov svojou bezprostrednosťou a originalitou aj výborne zvládnutou technikou. Práve medzi týmito autormi sme našli víťazov.

Ekonomická kríza alebo rezignácia?

Do súťaže prišlo v tomto roku takmer o 800 prác menej ako minulý rok. Nemyslím si, že príčinou bola téma súťaže, ktorá naopak poskytla neobmedzené vyjadrenia o pestrosti živej prírody vo všetkých jej formách. Nie je to len hospodárska kríza, ktorá postihla všetky oblasti nášho života a zasiahla aj výchovu a vzdelávanie nedostatkom materiálneho vybavenia, priestorov, obmedzením hodín umeleckých predmetov na minimum... Je to aj výsledok našej rezignácie, nedostatok emocionálnej výchovy, uprednostňovanie sprostredkovaných zážitkov pred skutočnými, uprednostňovanie materiálneho pred duchovným.

Pedagóg na ZŠ má 45 minút na tvorivú prácu so žiakmi, čo, žiaľ, nestačí ani na motiváciu, tvorivé rozhovory a rozdanie materiálu a nie to ešte na praktické tvorivé činnosti. Práve z týchto dôvodov mnoho pedagógov rezignovalo, mnoho umeleckých predmetov učia nekvalifikovaní pedagógovia a práve kategórie 5. – 9. roč. ZŠ

a SŠ sú každým rokom menej zastúpené a na slabšej úrovni. Vynikajúce práce, ktoré vzniknú v týchto vekových kategóriách sú väčšinou vytvorené vo výtvarných krúžkoch. Najpočetnejšia je kategória MŠ, ktorá aj v tom-

Martin Sedilek, 6 r., ZŠ Žilina

to ročníku súťaže prezentovala fascinujúci svet detskej spontánnosti a tvorivosti. V kategórii ZUŠ sa tohto roku tiež zúčastnil menší počet škôl a väčšina prác bola na primeranej úrovni tohto typu škôl. Možno povedať, že v súčasnom pretechnizovanom svete sú ZUŠ-ky jednou z ojedinelých inštitúcií pre emocionálny a kultúrny rozvoj mladej generácie. Výchova a vzdelávanie umením a praktickými tvorivými činnosťami obohacuje, dáva človeku štvrtý rozmer, tvorí krásu a svetlo, ktorými si môžeme presvetliť každý deň.

Fotografia a film

Kategóriu čiernobiela a farebná fotografia v súťaži zastupovalo 186 prác od 73 autorov. Práce mali dobrú úro-

Peter Vizváry, 12 r., ZUŠ Holíč

veň a mnohé svedčili o technickej a názorovej vyspelosti autora. Autori sa snažili dodržať predpísaný formát fotografií, ktorý bol často kritizovaný v minulých ročníkoch Zeleného sveta. Vo fotografiách sa prejavila fantázia, invencia aj tvorivosť. Porotkyňu Zuzanu Homolovú-Baloghovou prekvapila nízka úroveň a hlavne malý počet prihlásených animovaných filmov (6). Na Slovensku sa animovanému filmu venuje viacero pedagógov, a preto je to veľká škoda, že nevyužili túto možnosť prezentácie svojej tvorby. Porota sa zhodla v názore, aby sa v budúcnosti do súťaže

zaradili aj kategórie, ktoré budú zohľadňovať nové technológie, ako napr. počítačová grafika.

Vernisáž a udeľovanie cien

Výstava najzaujímavejších prác v Múzeu SNP v Banskej Bystrici bude otvorená pri príležitosti Envirofilmu 2010 a potrvá až do konca mája. Časť prác bude reprezentovať Slovensko na výstave v Bruseli.

Organizátori tejto medzinárodnej súťaže výtvarnej tvorivosti dúfajú, že aj v ďalších ročníkoch súťaže sa budú stretávať s výbornými prácami, plnými fantázie, hravosti a nevšednosti, do ktorých budú ich autori vkladať svoje predstavy, sny a túžby o svete, v ktorom chcú žiť. Tým súčasným a ich pedagógom patrí naše poďakovanie.

Mgr. Alena Bobulová

Slovenská agentúra životného prostredia Banská Bystrica